

זקיף קרני חיטין

קרני חיטין, על הדרך ללביא

4 ביולי 1187. קרני חיטים. צבא אבירי הצלב, מאירופה, הולך
ונמוג בשרב.

שמונה מאות ושש שנים מאוחר יותר, אותו מקום, אותה שעה.
עוד לא יולי, רק יום שלישי לאביב, ושערות העורף כבר סומרות
בהבל פי הדרקון.

סוף דבר

זה היה מסע רגלי בן 18 יום לאורכה של ארץ ישראל, מתל דן בגבול הצפון עד מפרץ אילת. הזמן הוא ראשית שנות התשעים (אביב 1993), שביל ישראל עדיין לא נולד, ומסע כזה, מצפון לדרום, מדן לאילת, איש עדיין לא עשה.

ולמעשה כזה, כאמור, נדרש סיפור מסגרת. סיפור ששייך לאבן קטנה שהוצאתי מנחל הדן, בנקודה הצפונית ביותר, ונשאתי על הצוואר לאורך הארץ כולה, עד לנקודה הדרומית ביותר (מפרץ אילת), כשבדרך היא טובלת בכנרת (חוף גינוסר), בים התיכון (שפך נחל חדרה) ובים האדום (חוף אילת), שם גם אתן לה לצלול במים במקום מנוחתה האחרונה.

ולתוך סיפור המסגרת התקבצו, עם הזמן, התהודות - עבודות ומעשים שבוצעו לאורך הדרך, כולם ביטוי מהיר מאד, מיירי, ממפגש עם מקום מסוים, עם תמונת נוף מסוימת, וכולם מאד מכאן, מהארץ הזו. אנחנו בראשית שנות התשעים, במאה הקודמת, והארץ קודחת אותם ימים. מדינה שלמה מיטלטלת במעגל מטורף של דמים. ואני, מרגע שיצאתי, מחפש את סימן ההיכר שלי, זה שילווה

אותי בדרך. וכבר בראשית המסע, על דרך הפטרולים הישנה של רמת-הגולן, נראה לי שמצאתי סימן ההיכר שלי, כך ניחשתי, יהיה הזקיף. והתחושה רק התחזקה בהמשך, בהליכה לאורכו של הקו הידוק. מהקו הדמיוני הזה, הוירטואלי, עלתה תחושה של איום. של סכנה אמיתית ומוחשית. ולפתע מוטיב הזקיף - האיש העומד על המשמר, על הגדר, על החומה, על קו הגבול - היה שייך כל כך לפה, לארץ הזו. ומאוחר יותר, כשהמשכתי לרדת דרומה, גיליתי את ההקשר הנוסף, האחר, בין הזקיף שלי לבין הרוג'ום, גל האבנים המסורתי על מעבר הדרך, ואחר כך גם בינו לאש'ארה, תמרור הדרך העתיק של שיירות המדבר. שבעה זקיפים צמחו לאורך נתיב המסע. חמישה מופיעים פה, בספר. שלושים ושלוש שנים אחר כך אני מוצא את עצמי תוהה אם עדיין נותר מי מהם שעומד במקומו וצופה.

משה אורן
כרפור, אביב 2026